

Pladsforhold eller andre ganske særlige Forhold maatte gøre det nødvendigt, meddeles af Indenrigsministeren paa nærmere af denne fastsatte Betingelser“. Denne Bestemmelse er altsaa ikke kommet med ind i Lovforslaget, og jeg kan ikke tænke mig, at man fra Ministeriets Side har ment, at Forslaget om de 5 Aars Dispensationer skulde kunne gælde ogsaa her.

Det foreliggende Lovforslag indeholder, saa vidt jeg da ved, noget, som er ganske nyt for Danmark derved, at det forbyder selvstændige næringsdrivende at arbejde i deres Virksomhed, paa hvad Tid de vil. Jeg synes dog, det vilde være ret vel betænkt, inden man lovfæster dette Forslag, nøjere at overveje, hvilke Konsekvenser dette kan føre med sig med Hensyn til andre Forhold.

Det foreslaas endvidere i Lovforslaget, at Fabrikker, der har 3-Holds-Skifte, altsaa kontinuerlig Drift, har Lov til i de første 5 Aar efter Lovens Ikrafttræden at arbejde Natten igennem, dog saaledes, at der ikke maa arbejdes fra 8 Eftermiddag til 4 Formiddag undtagen for at bage Rugbrød. For de Virksomheders Vedkommende, hvor det kun er et pekuniært Spørgsmaal, det drejer sig om, vil dette betyde en Fordobling af det Materiel, de skal bruge, og for en af disse Virksomheder i København vil det efter mit Skøn betyde mindst 3 Mill. Kr. Jeg synes, man maa overveje meget nøje, om det vil være formaalstjenligt at indføre en saadan Bestemmelse paa en Tid, hvor man vist maa regne med, at der vil være Brug for alt, hvad vi kan yde pekuniært. Jeg synes ikke, man bør vedtage noget, der i den Grad er uproduktivt, og binde saa store Kapitaler, som der her vil blive Tale om. At der ogsaa vil blive Tale om en Fordyrelse af Varerne, er jo givet; hvorvidt den bliver særlig stor, kan jeg ikke udtale mig om, men en Fordyrelse vil Forslagets Gennemførelse medføre. Et Forbud vil altsaa medføre det i nationaløkonomisk Henseende meget uheldige Forhold, at vi faar en meget større Kulregning at betale, og at vi faar bundet meget mere Kapital, end Arbejdets Udførelse kræver.

Naar der saa staar i Forslaget, at hvor Virksomheder drives kontinuerligt, kan der fortsættes paa samme Maade i 5 Aar., dog saaledes, at der fra Kl. 8 Eftermiddag til Kl. 4 Formiddag ikke maa arbejdes med Tilvirkning af andre Brødsorter end Rugbrød, saa vil det jo ikke blive til nogen stor Trøst for de store og mellemstore Fintbrødsvirksomheder, som har kontinuerlig Drift, men hvor der ikke bages Rugbrød.

Det ærede 9de Medlem for Odense Amt havde en fejl Opfattelse af Rugbrødsbagningen, hvilket ikke er saa underligt, da han ikke er særlig sagkyndig paa det Omraade. Rugbrød tages ikke saadan lige ud af Ovnen og serveres for Publikum, jeg tror, Publikum vilde betakke sig derfor. Det kommer ikke an paa, om Rugbrødet kommer en Time før eller senere, saadan som det er Tilfældet med Fintbrødet; men Fintbrødsbagerierne vil altsaa kun have 16 Timer at producere Fintbrødet i, og det vil ikke være tilstrækkeligt med det Materiel og de Lokaler, som de har til Raadighed.

Vi maa huske paa, at selv om der gives en Tidsfrist til 1. April — og hvis jeg ikke husker fejl, vilde den ærede radikale Ordfører (Ivar Berendsen) ikke en Gang gaa med til en saa lang Tidsfrist —, vil det dog være ganske ugørligt at faa Sagen i Orden til den Tid. Vi har jo Huslejelove, som forbyder at inddrage Lejligheder til Arbejdsrum, man vil ikke kunne sige Lejere op, med andre Ord: ikke ganske faa Virksomheder vil ved en saadan Lovbestemmelse blive afskaaret fra at føre deres Forretning videre i det Omfang, som de har gjort hidtil. Dette vil ikke alene gælde for store Virksomheder, men det vil ogsaa gælde for en Mængde mindre Virksomheder.

Der er endnu en Ting, som vil spille ind her; vi har efter Regulativet ikke Lov til at have et hvilket som helst Antal Arbejdere i de Lokaler, hvor der arbejdes, idet der skal være et vist bestemt Kvantum Luft til hver enkelt Arbejder. Det er den ene Side af Sagen, og den anden Side er den, at vi ikke i vore Ovne kan bage baade det ene og det andet paa een Gang, vi maa have forskellige Tider til de forskellige Ting, vi kan ikke saadan klumpe det sammen. Paa et Stykke Papir kan man med Blyant i Haanden lave forfærdelig meget — man kan undertiden lave noget godt Skidt —, men i Praksis vil det, der her er foreslaaet, vise sig at være ganske uigennemførligt — medmindre da Forholdet er det, at der tilsigtes en direkte Indskrænkning af Brødbagningen herhjemme.

Den ærede radikale Ordfører var saa elskværdig at sige, at han ikke syntes, at det, som den danske Bagerstands Fællesorganisation har udtalt, lød saa godt med Hensyn til de mindre Virksomheder, og at vi skulde have haft Mandat til at skrive, som vi gjorde. Jeg vil gerne spørge det ærede Medlem, om han har Mandat til at tale, som han gør. Jeg tror, at enhver maa indrømme, at den Organisation, som i sig indbefatter de ⁹/₁₀ af Danmarks Bagerstand, dog maa have